

GYORSELEMZÉS AZ INFLÁCIÓ ALAKULÁSÁRÓL

2023

SZEPTEMBER

A jegybanktörvény (a Magyar Nemzeti Bankról szóló, 2013. évi CXXXIX. tv.) 3.§ (1) az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg a Magyar Nemzeti Bank elsődleges céljaként. Az inflációs folyamatok értékelése alapvető jelentőséggel bír a monetáris politikai döntéshozatalban. A MNB kiemelt feladatként kezeli a közvélemény folyamatos tájékoztatását és ezzel döntései átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítását. Ezen elvvel összhangban az inflációs folyamatok értékeléséről és a középtávú inflációs hatások mértékéről havi rendszerességgel nyilvános elemzést készít.

Az elemzés a Közgazdasági előrejelzés és elemzés igazgatóságon készült, amit Baksay Gergely, a Közgazdasági elemzésekért és versenyképességért felelős ügyvezető igazgató hagyott jóvá.

További kérdésekkel kérjük, forduljon Rippel Gézához (email: rippelg@mnb.hu).

A nyilvános elemzések, valamint a hozzákapcsolódó statisztikai adatbázisok elérhetőek az MNB honlapján:

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/elemlzesek-tanulmanyok-statisztikak/az-mnb-inflacios-alapmutatoi>

A 2023. SZEPTEMBER HAVI INFLÁCIÓS ADAT ÉRTÉKELÉSE

2023 szeptemberében a korábbi hónapoknál is gyorsabb ütemben folytatódott a hazai infláció csökkenése. Éves összevetésben 12,2 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak. A maginfláció és az indirekt adóktól szűrt maginfláció egyaránt 13,1 százalékra mérséklődött (1. ábra és 2. ábra). Havi bázison a teljes fogyasztói kosár 0,4 százalékkal drágult, míg a maginfláció esetében 0,2 százalékos árcsökkenés volt megfigyelhető.

Az infláció lassulása továbbra is széles körben érzékelhető, amit a szigorú monetáris politika, a kormányzat versenyt erősítő lépései, a visszafogott keresleti környezet és az elmúlt évinél érdemben alacsonyabb külső költségkörnyezet együttes hatása okoz.

Az infláció 4,2 százalékponttal lassult az előző hónaphoz képest. A lassuláshoz legnagyobb mértékben a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (-2,6 százalékpont) és a feldolgozott élelmiszerek (-0,7 százalékpont) járultak hozzá. Az éves bázisú maginfláció 2,1 százalékponttal mérséklődött, amin belül a dezinfláció általános volt. A tartósabb inflációs tendenciákat megragadó éves bázison számított mutatóink szintén mérséklődtek. A ritkán változó árú termékek inflációja 1,8 százalékponttal, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció éves áremelkedése 1,4 százalékponttal csökkent az előző hónaphoz képest (3. ábra).

Az inflációs alapfolyamatok folytatódó lassulását jelzi, hogy a maginfláció rövidebb bázisú (3hó/3hó) összevetésben tovább csökkent (4. ábra). Az üzemanyagok és szabályozott árak nélkül számított kosár ára havi összevetésben 0,2 százalékkal mérséklődött (5. ábra). Az alapfolyamatokat jobban tükröző, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított, havi bázisú maginfláció stagnált szeptemberben (6. ábra).

Az árazási mintázatokban az elmúlt hónapokban kialakult trend folytatódott. Az üzemanyagok kivételével minden termék- és szolgáltatás-főcsoportban mérséklődött az éves áremelkedés üteme. A dezinflációhoz jelentős mértékben hozzájárult a lakossági gáz- és áramárak tavaly szeptemberi emelkedésének bázishatása is. Az infláció és a maginfláció esetében is az előző hónaphoz viszonyított árváltozás mértéke megfelelt az év ezen időszakára jellemző historikus értéknek.

Az alábbiakban az inflációs főcsoportok árváltozásait elemezzük röviden:

Az *iparcikkek* éves inflációja 10,1 százalékra csökkent. A termékcsoporthoz 0,3 százalékkal mérséklődtek az előző hónaphoz képest (7. ábra). A nem tartós iparcikkek árai az előző hónaphoz képest 0,4 százalékkal csökkentek, míg a tartós iparcikkeké enyhén, 0,1 százalékkal emelkedtek.

A *piaci szolgáltatások* ára havi összevetésben 0,2 százalékkal nőtt, ami közel azonos az elmúlt 10 év szeptember havi áremelkedések átlagával (8. ábra). A piaci szolgáltatások éves árindexe 15,2 százalékra csökkent, így az éves árdinamika júniusban megkezdődött mérséklődése folytatódott. A termékkör dezinflációjához leginkább a vendéglátóhelyi szolgáltatások áremelkedési ütemének lassulása járult hozzá.

Az *élelmiszerek* inflációja kilencedik hónapja lassul, így szeptemberben a KSH adatközlése szerint 15,2 százalék volt. A termékkörön belül mind a feldolgozott, mind a feldolgozatlan élelmiszerek éves árindexe számottevően mérséklődött (9. ábra). A feldolgozatlan élelmiszerek inflációjának csökkenését elsősorban a friss zöldségek és gyümölcsök, valamint a tojás, a feldolgozott élelmiszerek éves árdinamikájának lassulását pedig főként a tej és tejtermékek árának mérséklődése magyarázta. Augusztushoz képest a feldolgozatlan élelmiszerek árai 1,4 százalékkal, a feldolgozott élelmiszerek árai pedig 0,7 százalékkal csökkentek (10. ábra).

Az *üzemanyagok* ára havi alapon 3,3 százalékkal nőtt. Az áremelkedés hatására a termékcsoporthoz éves bázisú inflációja 35,4 százalékra emelkedett. A kőolaj világszintű árának emelkedése erőteljesen éreztette a hatását a hazai üzemanyagárakban, ezzel lassítva a dezinflációs folyamatot.

Az *alkohol, dohány* termékek ára augusztushoz képest enyhén, 0,1 százalékkal nőtt.

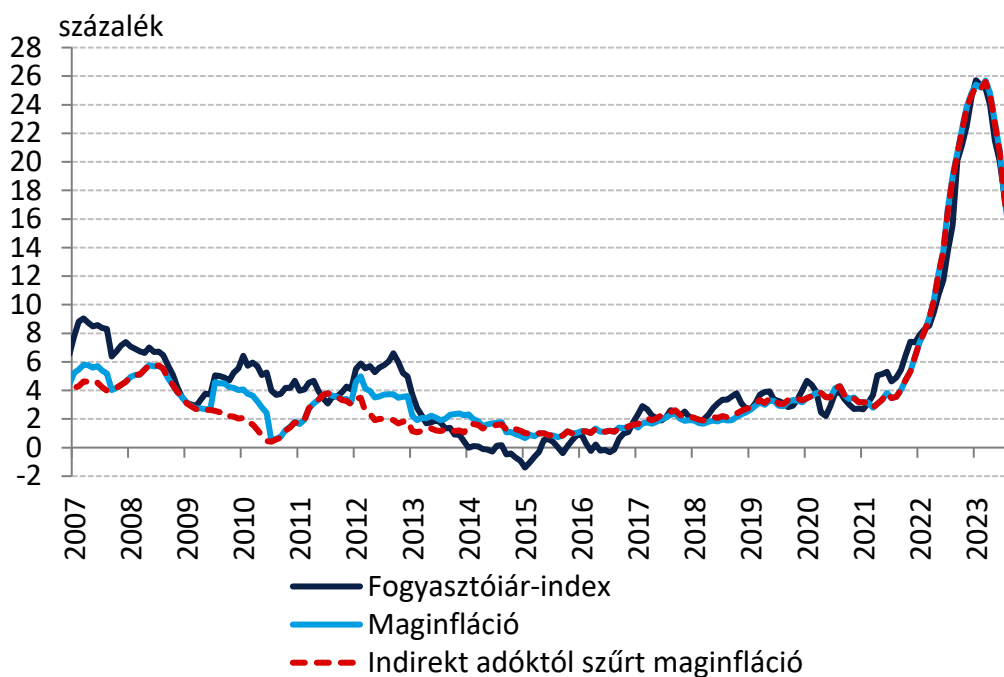
A *szabályozott árú termékek és szolgáltatások* árai augusztushoz képest 2,0 százalékkal emelkedtek. Az áremelkedést elsősorban a szerencsejátékok 16,1 százalékos áremelkedése magyarázza. A havi bázison számított áremelkedés ellenére a termékek éves alapon számított inflációja közel 20 százalékponttal, -1,1 százalékra csökkent a lakossági gáz- és áramdíjak tavaly szeptemberi emelkedéséből eredő bázishatás következtében.

A *lakosság inflációs várakozását* mérő mutatókat a szokásosnál nagyobb változékonyság jellemzi (11. ábra). A *kiskereskedelmi értékesítési árakra*, illetve a *szolgáltatásokra vonatkozó vállalati árvárakozások* a Covid-járványt megelőző szinteken alakultak szeptemberben (12. ábra).

Készítette: Rippel Géza

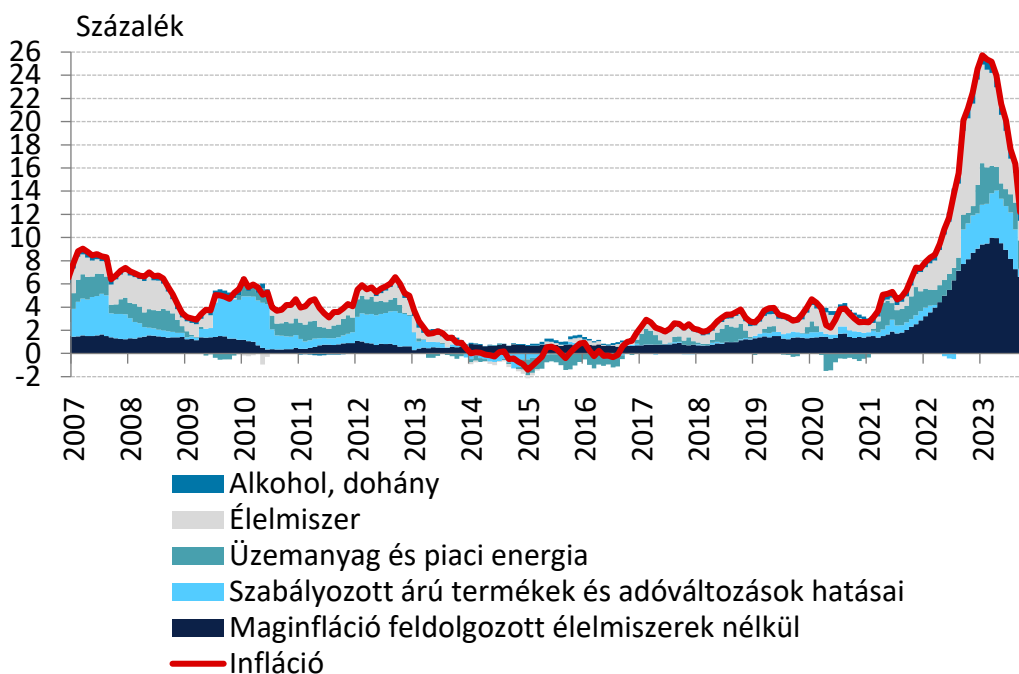
Budapest, 2023. október 10.

1. ábra: A fogyasztóiár-index, a maginfláció és az adószűrt maginfláció éves változás

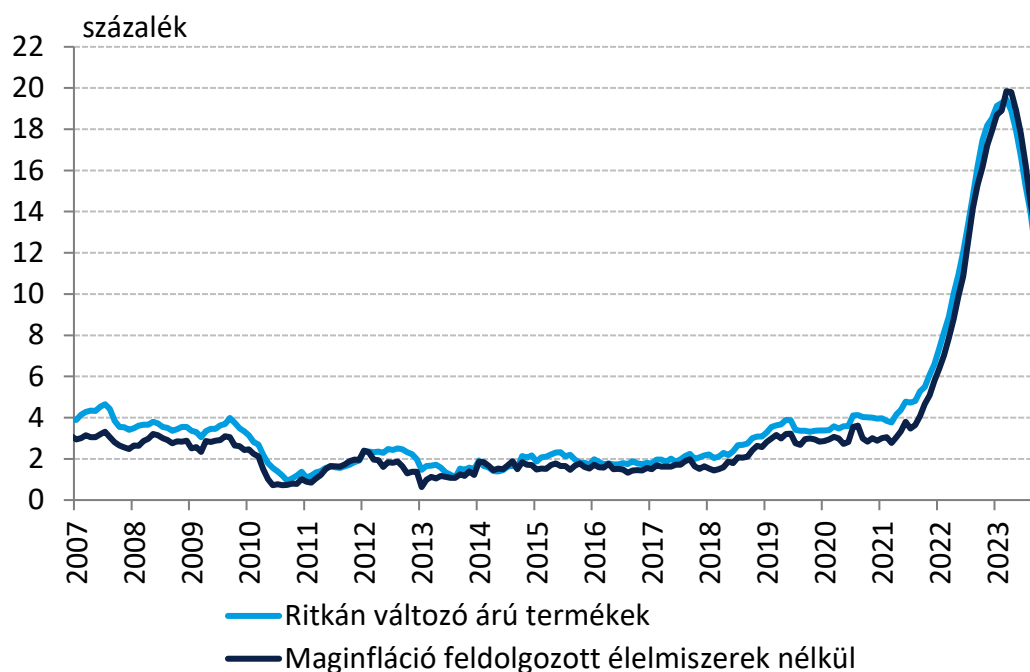

Megjegyzés: Szezonálisan nem igazított maginfláció.

2. ábra: Az infláció felbontása éves változás

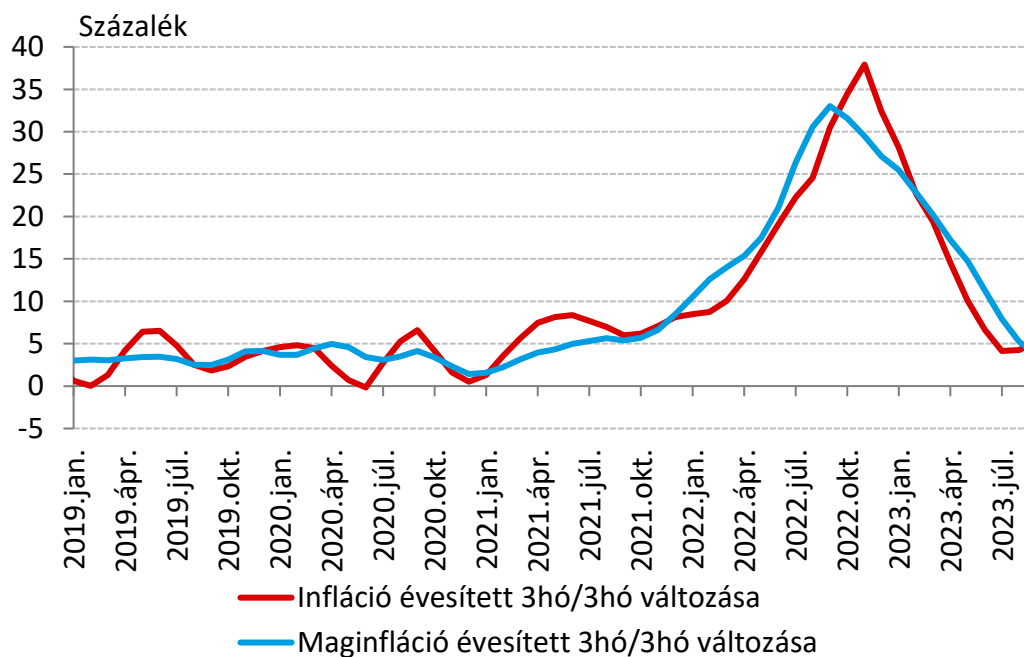

3. ábra: Az inflációs alapfolyamatokat megragadó mutatók
indirekt adóktól szűrt éves változás

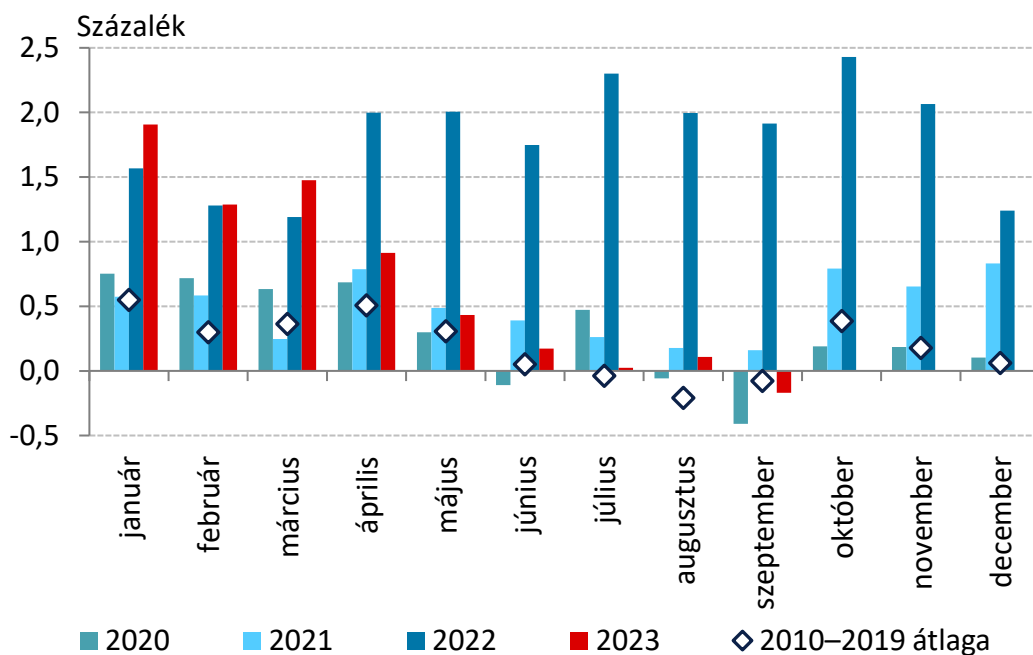

Megjegyzés: A ritkán változó árú termékek inflációja azon fogyasztóiár-index tételekből áll össze, amelyek elemi árainak legfeljebb 15 százaléka változik havonta, átlagosan. MNB-számítás a KSH adatai alapján. A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció változatlan tartalom mellett a korábbi keresletérzékeny inflációnak felel meg. Az új elnevezést az indokolja, hogy általánosan ható jelentős költségcsökkentések időszakában a korábbi elnevezés félreérthető lehet.

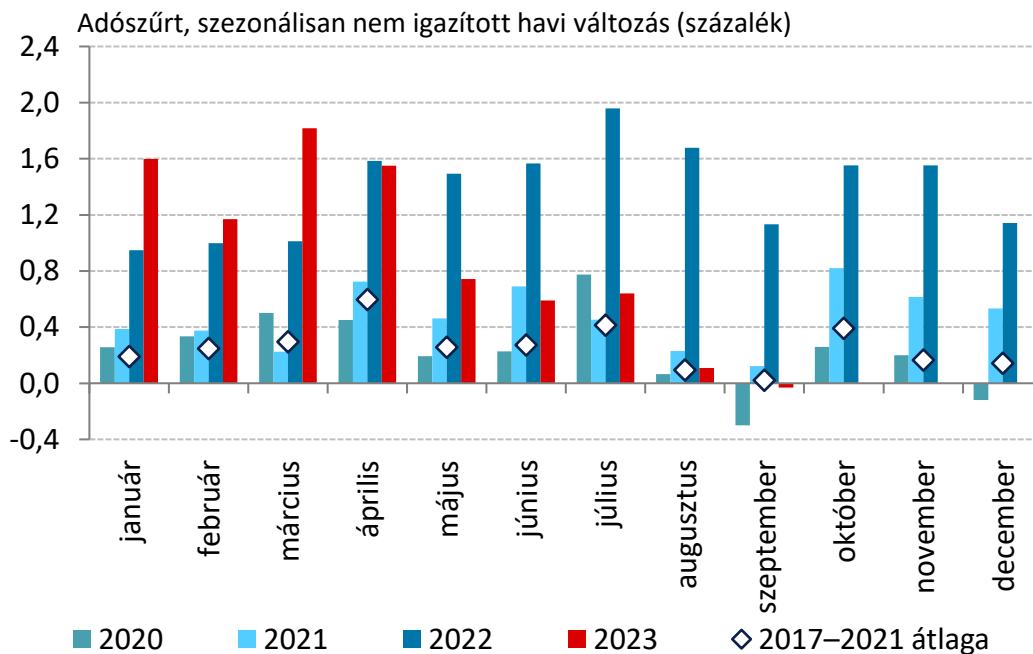
4. ábra: Az infláció és a maginfláció évesített 3 havi változása
szezónálisan igazított adatok alapján

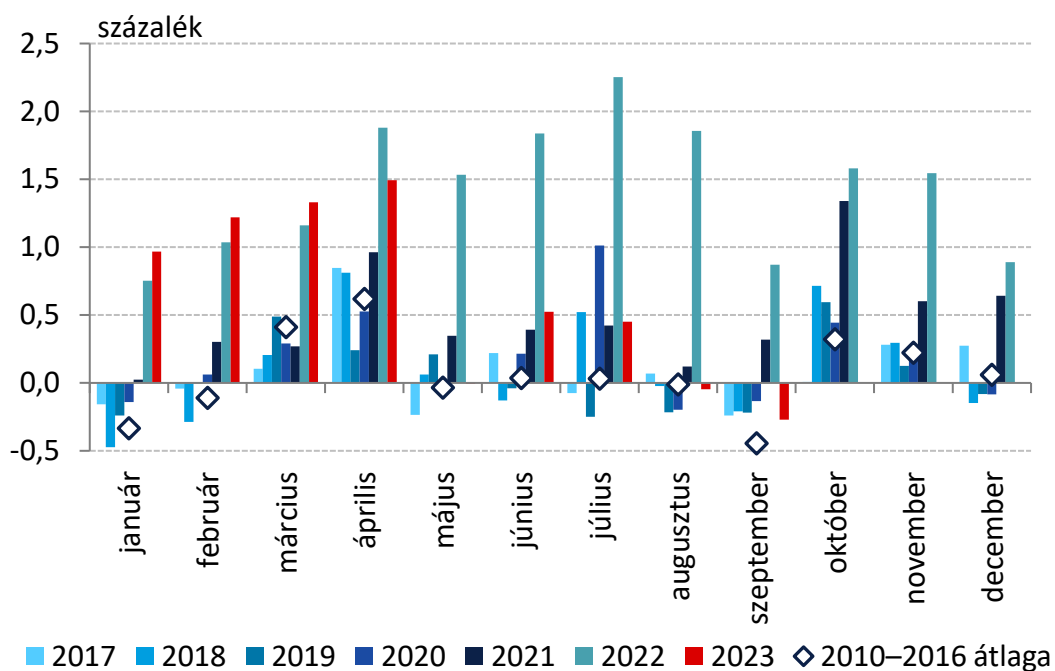
5. ábra: A fogyasztói árak havi árváltozásának alakulása üzemanyagárak és szabályozott árak nélkül adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

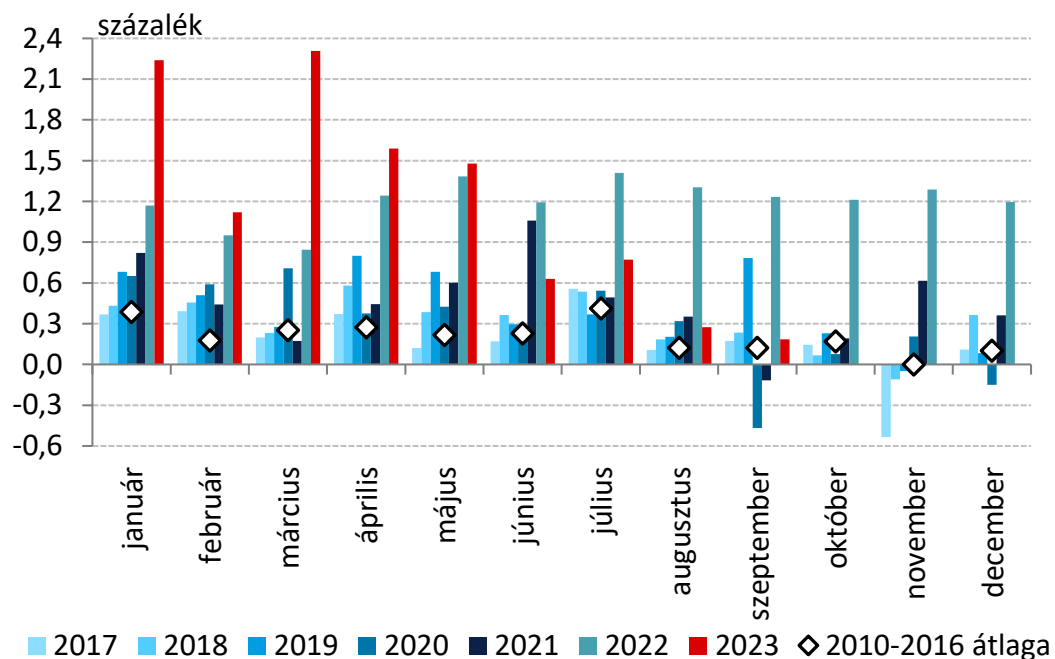
6. ábra: A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció havi árváltozásának alakulása adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

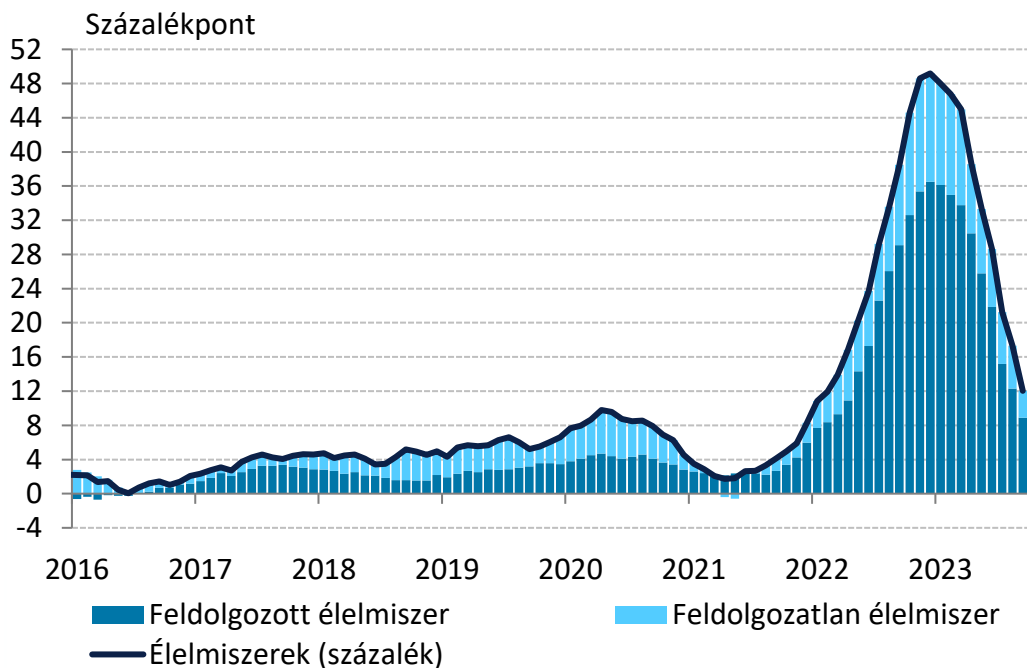
7. ábra: Az iparcikkek inflációja
 szezonálisan nem igazított, adózásmentes egyhavi változás

8. ábra: A piaci szolgáltatások inflációja
 szezonálisan nem igazított, adózásmentes egyhavi változás

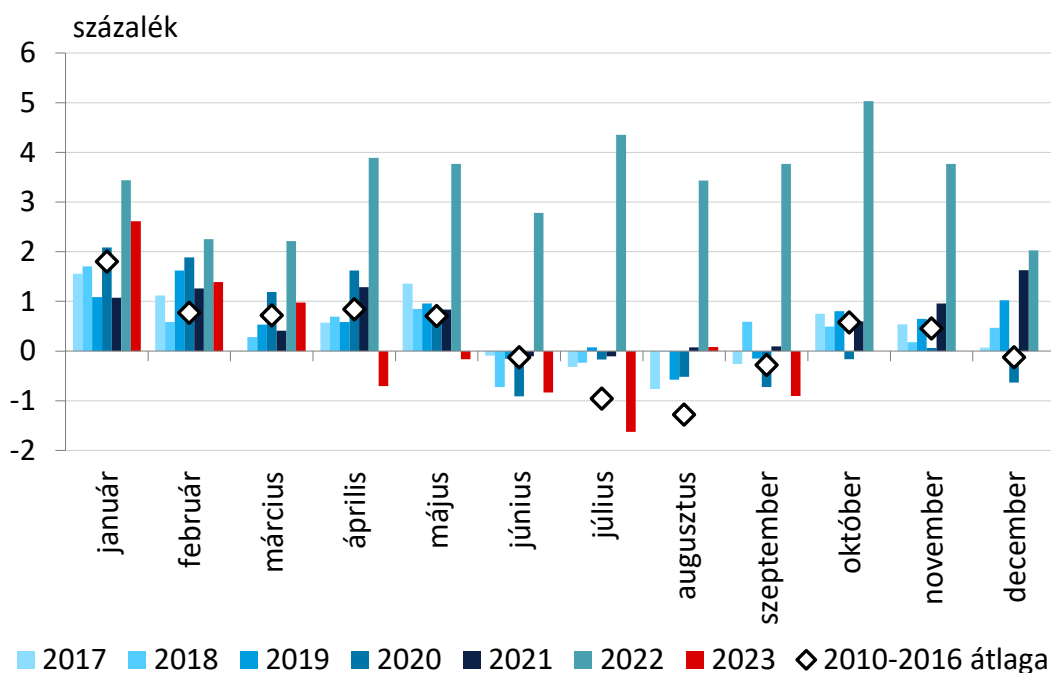

9. ábra: Az élelmiszerek inflációjának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adózó nélküli éves változás

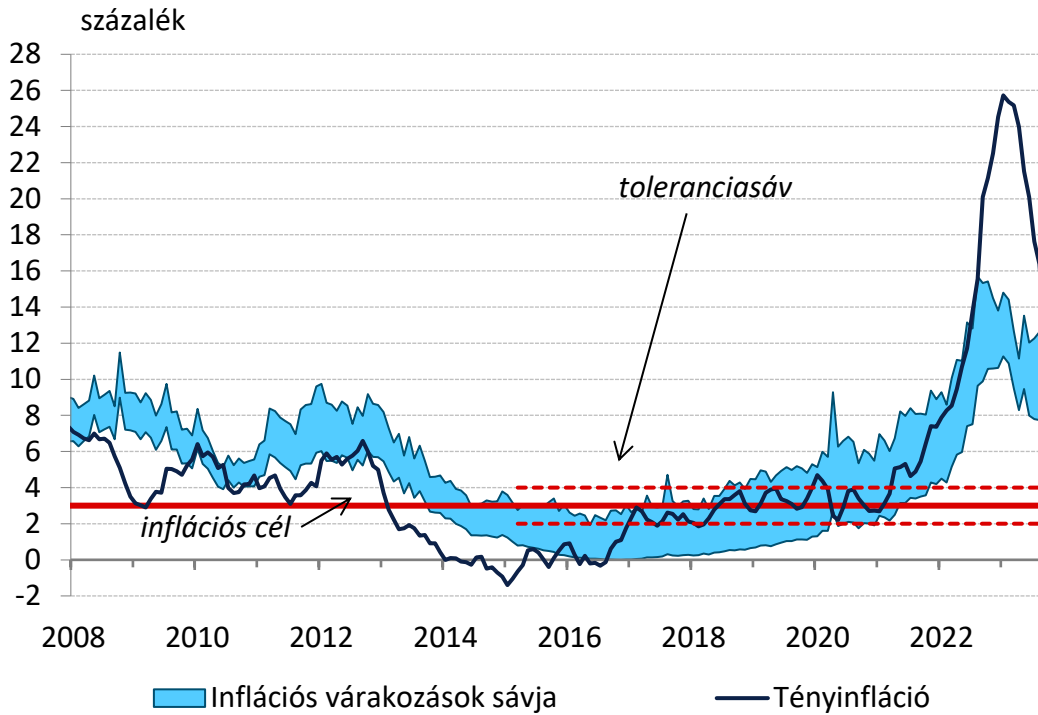
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféáruk) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

10. ábra: Az élelmiszerek havi árváltozásának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adózó nélküli egyhavi változás

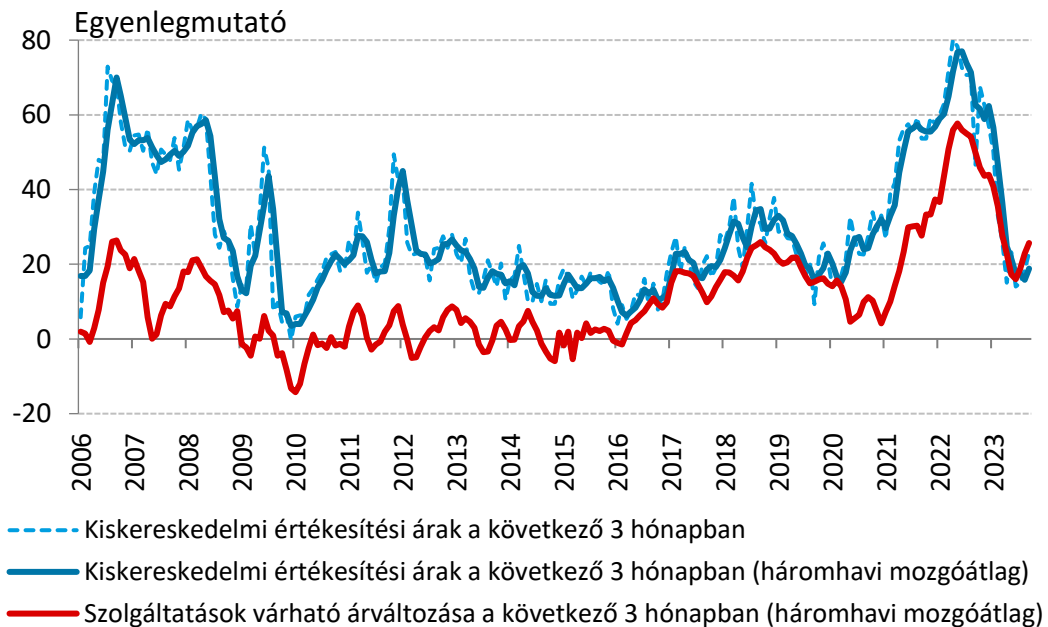
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféáruk) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

11. ábra: Lakossági inflációs várakozások alakulása

Forrás: MNB-számítás Európai Bizottság adatai alapján, illetve KSH

12. ábra: A kiskereskedelmi értékesítési árakra és a szolgáltatások áraira vonatkozó várakozások alakulása Magyarországon

Forrás: Az Európai Bizottság adatai alapján MNB-számítás

1. táblázat: A fogyasztóiár-index éves változása, illetve az alapmutatók inflációs hozzájárulása

Fogyasztóiár-index, 2023. szeptember (KSH)					
12,2% (éves változás)					
MNB inflációs alapmutatók (MNB számítás)					
Ritkán változó árú termékek inflációjának hozzájárulása (százalékpont), súlya 39,2%	4,8	A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 50,2%	6,6	Adószűrt maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 63,7%	8,3
Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 60,8%	7,4	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 49,8%	5,6	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 36,3%	3,9

Forrás: KSH, illetve MNB-számítás

A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek a hivatalos értéktől.